

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH280038
NAZWA
OBSZARU Jezioro Wukśniki

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH280038	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Jezioro Wukśniki

1.4. Data opracowania 2008-11	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-06
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 11 maja 2017 r. w spr. soo Jezioro Wukśniki (PLH280038)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
20.0987

Szerokość geograficzna
53.9732

2.2. Powierzchnia [ha]:

326.17

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL62	Warmińsko-Mazurskie
------	---------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3140			119.46		G	A	C	B	B
9160			30.16		G	B	C	C	B
9170			5.02		G	B	C	C	C
91E0			7.89		G	B	C	C	C
91F0			0.72		G	B	C	C	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki	Populacja na obszarze	Ocena obszaru
---------	-----------------------	---------------

Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	1149	Cobitis taenia			p				C	M	C	B	A	B
I	1060	Lycaena dispar			p				V	M	D			
F	5339	Rhodeus amarus			p				V	M	C	C	A	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	37.55
N19	12.27
N12	50.18
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Jezioro Wukśniki znajduje się na obszarze jednostki fizyczno-geograficznej Pojezierze Olsztyńskie [Kondrackiego (1994)] oraz według regionalizacji geobotanicznej w krainie Wschodniopomorskiej (Matuszkiewicz 1993). Jezioro położone jest w zachodniej części tego pojezierza i zostało uformowane w fazie pomorskiej i poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego. Otoczenie jeziora jest pagórkowate (do 50 m różnicy pomiędzy powierzchnią zwierciadła wody, a najbliższymi wzniesieniami). Wokół zbiornika dominują gleby typu piasek i żwir.

Jezioro jest najgłębszym akwenem Pojezierza Mazurskiego (głębokość maksymalna 68,0 m, powierzchnia 117,1 ha), nie ma istotnych dopływów wód powierzchniowych. Odpływ następuje ku północnemu zachodowi, do jeziora Mildzie.

Jezioro Wukśniki otaczają głównie tereny użytkowane rolniczo, wśród których przeważają obszary łąkowe i pastwiskowe. Większe kompleksy leśne znajdują się tylko na południowo-wschodnim brzegu zbiornika. Najbliższa wieś - Mysłaki (na północy) znajduje się na skraju wyznaczonego obszaru, w odległości około 1 km od jeziora i nie posiada kanalizacji. Zanieczyszczenia bytowo-gospodarcze częściowo wpływają bezpośrednio do zbiornika. Jezioro nie posiada zabudowy rekreacyjnej, szczególnie w okresie letnim jest

intensywnie wykorzystywane turystycznie, w sposób niekontrolowany. Nad jeziorem znajduje się kąpielisko z pomostem. Istniejący niegdyś ośrodek wypoczynkowy jest obecnie nieczynny.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 na podstawie wyników raportowania jest dobry.

Głównymi zagrożeniami dla zachowania siedliska 3140 na omawianym obszarze jest szeroko pojęta eutrofizacja – dopływ biogenów ze zlewni, a co za tym idzie rozwój fitoplanktonu (zmniejszenie przejrzystości wody). Ze względu na rolniczy charakter zlewni jezioro poddane jest wpływowi gospodarki agrarnej.

Atrakcyjność jeziora wpływa na wzrost turystyki, liczby kąpiących się, biwakujących i zainteresowania płetwonurków.

Od wschodu teren obszaru znajduje się w pewnej odległości od OSOP Rzeka Pasłęka oraz od północnego-zachodu od OSOP Uroczysko Markowo.

Walory przyrodnicze obszaru:

Występowanie 5 typów (6 podtypów) siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej:

- Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* (kod 3140)
- Grąd subatlantycki (kod 9160-1)
- Grądy zboczowe (kod 9170-3)
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) (kod 91E0)
- Łęg wiązowo-jesionowy śledzienicowy (kod 91F0-2)

Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej:

- Koza *Cobitis taenia* (kod 1149)
- Różanka *Rhodeus sericeus* (kod 1134)
- Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (kod 1060).

Gatunki reliktowe fauny bezkręgowcej;

- *Atractides lacustris* - Hydrachnidia, Acari;
- *Pionacercus vatrax* - Hydrachnidia, Acari;
- *Pallasiola quadrispinosa* – Amphipoda, Crustacea.

Głównym celem ochrony obszaru jest zachowanie odpowiedniej reprezentacji jezior mezotroficznych, w tym jezior głębokich, bardzo czystych (I klasa czystości), z występowaniem w jeziorze gatunków „naturowych” ryb oraz doskonale zachowaną bezkręgową fauną gatunków reliktowych.

4.2. Jakość i znaczenie

Kod siedliska: 3140

Nazwa typu siedliska: Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*.

Charakterystyka: Stan zachowania tego siedliska oceniono jako dobry (B), ponieważ łąki ramieniowe zachowały się w kilku miejscach w postaci różnych płatów – łącznie ponad 2 % fitolitoralu. Duży płat *Charetum tomentosae* zaobserwowano w środkowej części wschodniego brzegu jeziora w pasie trzciny na głębokości 0,5 – 2,0 m. W kilku miejscach występowały również niewielkie płaty *Nitellopsidetum obtusae* i *Ch. fragilis* w części północno-wschodniej i południowo-wschodniej zbiornika na głębokości 4,5 – 5,0 m. Inna roślinność zanurzona typu elodeidów ze związku *Potamion* rozwinęła się bardzo dobrze, głównie w postaci zbiorowisk *Ceratophyllum demersi* (zespół rogatka sztywnego), które zajmują prawie 30% fitolitoralu. Obok nich znacząco występowały płaty *Ranunculetum circinatis* (zespół jaskra krążkolistnego) oraz płaty *Fontinelleum antipyreticae* (zespół mchu zdrojka). Roślinność zanurzona stanowiła ponad połowę fitolitoralu, rozwijała się do głębokości 6,0 miejscami 8,0 m ale ze względu na stromo ukształtowaną misę jeziorną jej pokrycie było niewielkie. Z tego powodu roślinność zajmowała tylko 14,1 % całego jeziora. Siedlisko to zajmuje powierzchnię 119,46 ha, co stanowi 36,6% powierzchni obszaru Natura 2000. Powierzchnia względna siedliska oceniona została określona jako C, co odpowiada 0-2% powierzchni całkowitej występowania tego siedliska w Polsce. Natomiast stopień reprezentatywności określono na ocenę A, natomiast stan zachowania jako dobrze zachowany na ocenę B z możliwościami odtworzenia siedliska. Jakość wody w jeziorze Wukśniki jest bardzo dobra. Jak wskazują badania WIOŚ Olsztyn, zbiornik należy do jezior reperowych województwa warmińsko-mazurskiego, jest pod stałą coroczną kontrolą. Ocena ogólna siedliska została określona jako dobra (B).

Dokonano również oceny stanu ekologicznego zgodnie z zaleceniami Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej (2000) na podstawie makrofitów. Zgodnie z zastosowaną metodą ESMI do oceny jakości jezior (wg Rozporządzenia MŚ 2009) wartości Makrofitowego Wskaźnika Stanu Ekologicznego pozwoliły zaklasyfikować zbiornik do dobrego stanu ekologicznego.

Kod siedliska: 9160-1

Nazwa typu siedliska: Grąd subatlantycki

Charakterystyka: Siedlisko wykształciło się wokół brzegów jeziora, w wielu miejscach jako wielogatunkowy las liściasty porastający eutroficzne, świeże i słabo wilgotne siedliska, zajmując łączną powierzchnię 30,16 ha, co stanowi 9,25% powierzchni obszaru Natura 2000. Powierzchnia względna siedliska oceniona została określona jako C, co odpowiada 0-2% powierzchni całkowitej występowania tego siedliska w Polsce. Stan zachowania siedliska określono jako średni na ocenę C, natomiast stopień reprezentatywności określono jako dobry oznaczając literą B. O ocenie tej niewątpliwie decyduje właściwa kombinacja gatunków.

W składzie gatunkowym występuje grab pospolity *Carpinus betulus*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, marzanka wonna *Galium odoratum*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, przylaszcza pospolita *Hepatica nobilis*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, pszeniec gajowy *Melampyrum nemorosum*. W drzewostanie notowano wiekowe dęby *Quercus robur*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, lipę drobnokwiatową *Tilia cordata* i klon zwyczajny *Acer platanoides*. W warstwie krzewów dominuje leszczyna z niewielkim udziałem trzmieliny pospolitej *Euonymus europaea*, suchodrzewu pospolitego *Lonicera xylosteum* i głogu jednoszyjkowego *Crataegus monogyna*. W granicach obszaru zmienność tego typu siedliska jest duża. Od ubogich po żyzne i wilgotne lasy grądowe. Podczas badań stwierdzono silną pinetyzację siedlisk grądowych. Sztucznie wprowadzono tu sosnę *Pinus sylvestris*. Jest jej tu dużo lecz nie odnawia się. Należy ją jednak pozostawić do naturalnego rozkładu.

W granicach zasięgu grąd ten może współwystępować z buczyną niżową (kod 9130-1) *Galio odorati*-Fagetum (=Melico-Fagetum) i innymi postaciami buczyn. W takiej sytuacji odróżnianie grądu z dużym udziałem buka od buczyn niżowych może być trudne. W północnej części Polski, poczynając od granicy zachodniej na wschód pojawia się tendencja do ustępowania buczyn na korzyść grądów subatlantyckich, a następnie subkontynentalnych.

Siedlisko grądu subatlantyckiego jest preferowane przez wiele gatunków chronionych, np. wawrzynek wilczęłyko *Daphne mezereum*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, kruszczyk siny *Epipactis purpurata* czy kruszczyk szerokolistny *E. helleborine*.

Dla zachowania właściwego stanu tego siedliska konieczne jest utrzymanie drzewostanu liściastego z udziałem martwego drewna, dzięki któremu możliwe będzie zapewnienie trwałości ekosystemu jak również różnorodności gatunkowej. Ocena ogólna siedliska określona została jako dobra (B).

Kod siedliska: 9170-3

Nazwa typu siedliska: Grąd zboczowy

Charakterystyka: Siedlisko zajmuje powierzchnię 5,02 ha, co stanowi 1,54% powierzchni obszaru Natura 2000. Powierzchnia względna siedliska oceniona została określona jako C, co odpowiada 0-2% powierzchni całkowitej występowania tego siedliska w Polsce. Stan zachowania określono na ocenę średnią (C), zaś stopień reprezentatywności określono jako dobry oznaczając literą B. Na ocenę powyższą wpływa właściwa kombinacja gatunków. Ten wielogatunkowy mezotroficzny i eutroficzny las liściasty wykształcił się fragmentarycznie, na stromych brzegach jeziora w kilku niewielkich miejscach. Jest on charakterystyczny dla zboczy dolin rzecznych, krawędzi wysoczyzn morenowych w postaci jarów i wąwozów oraz wysokich brzegów jezior. Głównymi gatunkami lasotwórczymi na tym siedlisku są: grab *Carpinus betulus*, lipa drobnokwiatowa *Tilia cordata*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, klon zwyczajny *Acer platanoides* i miejscami brzoza brodawkowata *Betula pendula*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* oraz wiąz górski *Ulmus glabra*. Podobnie jak w przypadku grądu subkontynentalnego, występuje tu także zjawisko pinetyzacji (duży udział sosny i gatunków borowych) oraz miejscami monotypizacji (uproszczenie struktury drzewostanu).

W przypadku opisywanego obszaru, granica między grądem subkontynentalnym i zboczowym jest trudna do określenia ze względu na domieszkę gatunków obcych. Granica zaciera się również w niżej położonych partiach gdzie obserwuje się przejście grądu zboczowego w łęg. Dodatkową trudność w identyfikacji tego siedliska stanowią stosunkowo małe areale.

Grądy zboczowe występujące na stromych brzegach mają ogromne znaczenie dla jeziora i pełnią funkcję drzewostanów glebochronnych i przeciwozyjnych.

W większości przypadków ten typ siedliska nie jest zagrożony przez gospodarkę leśną, ponieważ włączony jest do kategorii drzewostanów wodochronnych lub przeciwozyjnych. Nadanie im statusu siedliska z Zał. I DS. podkreśla ich ważną rolę środowiskową i praktycznie wyłącza z użytkowania gospodarczego. Głównym zagrożeniem dla tego siedliska jest niekontrolowana wycinka starych drzew przez miejscową ludność i dewastacja runa przez quady. Ocena ogólna siedliska określona została jako znacząca z literą C.

Kod siedliska: 91E0

Nazwa typu siedliska: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) (kod 91E0)

Charakterystyka: Siedlisko to występuje w dwóch podtypach: Niżowy łęg jesionowo-olszowy *91E0-3 i Źródliskowe lasy olszowe na niżu (kod 91E0-4), zajmując powierzchnię

7,89 ha. Stanowi to 2,42% powierzchni obszaru Natura 2000. Powierzchnia względna siedliska oceniona została określona jako C, co odpowiada 0-2% powierzchni całkowitej występowania tego siedliska w Polsce. Stopień reprezentatywności określono jako dobry oznaczając literą B, natomiast stan zachowania jako średni z literą C. Tereny położone bezpośrednio nad wodą porastają łęgi z głównym udziałem w drzewostanie olszy czarnej *Alnus glutinosa* i jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. Podobne siedliska występują na dnach dolin mniejszych rzek i strumieni. W części wschodniej regionu naturalny jest jednostkowy udział świerka *Picea abies*. W obniżeniach terenu obserwuje się zalewy powierzchniowe występujące przez większą część roku. Runo jest obfite. Charakteryzuje się strukturą wielogatunkową, jest wielowarstwowe i wykazujące wyraźną zmienność sezonową. W wiosennym aspekcie geofitów obserwowany jest zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* oraz śleziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*. W runie letnim znamieny jest duży udział grupy roślin nitrofilnych, preferujących żyzne i wilgotne siedlisko: głównie pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, podagrycznika pospolitego *Aegopodium podagraria* i jasnoty plamistej *Lamium maculatum*. Warstwa mszysta jest słabo rozwinięta. Są to jednak fitocenozy zaliczane do najbogatszych florystycznie w Polsce. Występują na żyznych madach lub glebach pobagiennych, o dużej zawartości azotu, silnie wilgotnych w ciągu całego roku. Łęgi olszowo-jesionowe są użytkowane rębnie (zwykle w wieku 80 lat) i odnawiane sztucznie lub odroślowo. W praktyce ciężko jest odtworzyć siedlisko po wyrębie, gdyż odsłonięte przestrzenie bardzo łatwo się zakrzaczają i porastają pokrzywą utrudniając wyprowadzenie właściwego typu drzewostanu.

Niżowe łęgi zajmują najczęściej siedliska leśne określane jako ols jesionowy (OIJ) lub ols (OI), wyjątkowo – las wilgotny (Lw). Siedliskami przyrodniczymi zależnymi lub przylegającymi do omawianych mogą być najwilgotniejsze postaci grądów (9160-1, 9170-2) i żyznych buczyn (9130-1).

Podstawowym warunkiem zachowania niżowych łęgów jesionowo-olszowych jest utrzymanie naturalnego reżimu wodnego tych siedlisk i brak gospodarki leśnej polegającej na wycince drzew. Zachowanie we właściwym stanie opisywanego siedliska jest niezwykle ważne, ze względu na masowe obumieranie jesionu. Zjawisko to powoduje zaburzenie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów łęgowych.

W granicach obszaru, punktowo występuje na kilku stanowiskach cenne siedlisko źródliskowych lasów olszowych na niżu. Są to fazy inicjalne o powierzchni kilkukilkudziesięciu metrów kwadratowych. Fitocenozy budowane są głównie przez olszę czarną *Alnus glutinosa* w obszarach bezpośrednio zasilanych przez wybijające z podłoża wody źródlisk. Na jednym stanowisku, nad brzegiem jeziora obserwuje się intensywny wypływ wody, która spływa bezpośrednio do misy jeziora. Lasy źródliskowe nawiązują do łęgów. Ich występowanie jest ograniczone do płatów na wysiękach, w dolinach niewielkich czasami okresowych cieków. Głównym czynnikiem warunkującym wykształcenie się źródliskowych lasów olszowych jest stały wypływ wody i jej ruch w górnych warstwach gleby lub również na powierzchni. Charakterystyczne są żyzne, silnie wilgotne torfy niskie lub błotnoziemy typu humotorfu. W drzewostanie, oprócz olszy czarnej czasami występuje brzoza omszona *Betula pubescens* a w warstwie krzewów może pojawiać się porzeczka czarna *Ribes nigrum*. Runo jest charakterystyczne dla olsów, wielokrotnie z dominacją skrzypu bagiennego *Equisetum fluviatile* i turzycy błotnej *Carex acutiformis*. W przesuszonych miejscach może występować szczyr trwały *Mercurialis perennis*. Opisywane siedlisko występuje w bezpośrednim sąsiedztwie łęgów, co powoduje że spotkać można jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, a w warstwie runa gatunki ze związku *Alno-Ulmion*. We wiosennym aspekcie obserwować można rzeżuchę gorzką i inne rośliny, których występowanie jest silnie związane z przepływem wody.

Wykorzystanie gospodarcze tego siedliska na opisywanym obszarze jest praktycznie niemożliwe, ze względu małą powierzchnię i grząskie podłoże, które utrudnia dostęp. Warunkiem zachowania źródliskowych lasów olszowych jest ciągły wypływ wód podziemnych i utrzymanie silnie uwilgotnionego podłoża. Zanik aktywności źródła może nastąpić wskutek obniżenia poziomu wód gruntowych na całym obszarze zaopatrującym złoża wód podziemnych. Bezpośrednim zagrożeniem może być niekontrolowana wycinka drzew w najbliższej okolicy która może doprowadzić do erozji i całkowitej degradacji siedliska. Ocena ogólna siedliska określona została jako znacząca z literą C.

Kod siedliska: 91F0-2

Nazwa typu siedliska: Łęgowe lasy wiązowo-jesionowy śleziennicowy

Charakterystyka: Siedlisko znajduje się nad południowo-zachodnim brzegiem jeziora, na żyznych, wilgotnych siedliskach wykształcił się łąg z dużym udziałem wierzb, zajmując powierzchnię 0,72 ha. Stanowi to 0,22% powierzchni obszaru Natura 2000. Powierzchnia względna siedliska oceniona została określona na C, co odpowiada 0-2% powierzchni całkowitej występowania tego siedliska w Polsce. Stopień reprezentatywności określono jako dobry oznaczając literą B, natomiast stan zachowania jako średni z możliwością odtworzenia z literą C. Na ocenę tę wpływa niewątpliwie fakt, że ze wszystkich typów łągów najsilniej nawiązuje do zbiorowisk grądowych. Występuje w dwóch postaciach znacznie różniących się ekologią. Bardzo rzadka już w naturalnej formie postać dolinowa kształtuje się na najwyższych terasach dolin dużych rzek, z okresowym zalewem. W przypadku opisywanego obszaru jest to podzespół śledziennicowy związany z wilgotnymi, nie zabagnionymi obniżeniami terenu wzdłuż niewielkich cieków, jezior lub w wąwozach z okresowym spływem wód. Dominującym typem gleby dla form dolinowych tego zbiorowiska jest drobnoziarnista mada próchniczna, a dla postaci śledziennicowej czarna ziemia. Siedliska te należą do najbogatszych florystycznie spośród wszystkich typów lasów w kraju. Skład florystyczny podobny jest do łągu jesionowo-olszowego Fraxino-Alnetum. Charakteryzuje się obecnością wielu gatunków grądowych. Piętro najwyższe tworzy poza jesionem wyniosłym *Fraxinus excelsior* zespół wielu gatunków, do których zaliczyć można wierzb górski *Ulmus glabra*, wierzb szypułkowy *U. laevis*, olszę czarną *Alnus glutinosa*, grab *Carpinus betulus*, lipę drobnolistną *Tilia cordata*, klon zwyczajny *Acer platanoides* i klon polny *A. campestre*.

W warstwie krzewów, która w większości przypadków prezentuje zwartą formę wyróżnia się bez czarna *Sambucus nigra*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaea* a w postaci śledziennicowej występującej na opisywanym terenie dominuje leszczyna zwyczajna *Corylus avellana*. Warstwa mszysta jest słabo rozwinięta. Łęgowe lasy wierzbowo-jesionowe śledziennicowe zajmują siedliska lasu łęgowego (L1) i lasu wilgotnego (Lw). W przypadku jeziora Wukniki ten typ łągów występuje w sąsiedztwie zdegradowanych grądów i łągów jesionowo-olszowych. Właściwy stan siedliska związany jest z zachowaniem stosunków wodnych na odpowiednim poziomie. Niekontrolowany wyręb lasu położonego w wyższych partiach terenu przyczynia się do erozji i w efekcie powoduje nieodwracalne zmiany w strukturze opisywanego typu siedliska. Ocena ogólna siedliska określona została jako dobra (B).

Gatunki:

1149 Koza (*Cobitis taenia*) jest gatunkiem licznie występującym; oszacowano, że na powierzchni 100 m² występuje powyżej 10 osobników. Według ostatnich raportów (Boroń 2004) występowanie kozy *C. taenia* (osobników 'czystego' gatunku jest w Polsce (i Europie) poważnie ograniczone. Stwierdzona obecność licznej populacji ryb *Cobitis*

w jeziorze Wukniki czyni ten obszar potencjalnym miejscem występowania populacji 'czystego gatunku' gatunku *C. taenia*.

Stan zachowania gatunku w obszarze: wielkość populacji kozy na obszarze Natura 2000 Jezioro Wukniki oceniono na od 0 do 2% populacji krajowej. Wynika to z możliwości zamieszkiwania strefy litoralu opisywanego jeziora zarówno przez osobniki gatunku *C. taenia*, jak i mieszańce ryb z rodzaju *Cobitis* (dominujące w zdecydowanej większości populacji krajowych). Zagęszczenie opisywanego gatunku w dogodnym siedlisku, czyli części płytkiej litoralu, do głębokości około 1.5 m oszacowano na powyżej 10 osobników na 100 m². Koza występuje w rozproszeniu na całej powierzchni preferowanego siedliska. Populacja jest izolowana, w obrębie obszaru jeziora.

Znaczenie obszaru dla zachowania kozy – ocena dobra B.

Zagrożenia: silna antropopresja: użytkowanie turystyczne (liczba kąpielących, biwakujących, pletwonurkowie); powierzchniowy spływ substancji biogennych gospodarka rolna w zlewni.

1134 Różanka (*Rhodeus sericeus*) występuje sporadycznie, w liczbie poniżej 1 osobnika na 100 m².

Gatunek ten oceniono jako sporadyczny na analizowanym obszarze. Oszacowano, że wielkość populacji tego gatunku w stosunku do populacji krajowej to od 0 do 2 %. Różanka występuje w rozproszeniu na całej powierzchni siedliska. Pod względem wymagań środowiskowych tego gatunku oceniono siedlisko jako w średnim stanie. Zaobserwowano bowiem, zmniejszającą się ilość dużych małży. Populacja jest izolowana w obrębie obszaru jeziora.

Znaczenie obszaru dla zachowania różanki - ocena znacząca C. Należy jednak podkreślić, że występowanie różanki (jej rozród) warunkowany jest obecnością w środowisku dużych małży, gatunków z rodzin skójkowate *Unionidae* i szczeżujowate *Anodontidae*.

Zagrożenia: silna antropopresja: użytkowanie turystyczne (liczba kąpielących, biwakujących, pletwonurkowie); powierzchniowy spływ substancji biogennych gospodarka rolna w zlewni.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	H01.08		o
H	G01		i
H	H01.05		o
M	B02.06		i
M	A02.01		i
H	K02.03		i
H	A04.01.01		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B01.01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Ciecierska H., Dynowski P. 2011. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej na potrzeby sporządzenia PZO; 2. Głowaciński Z (red.) 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków; 3. Głowaciński Z. (red.) Polska czerwona księga zwierząt. PWRiL. Warszawa; 4. WIOŚ Olsztyn. 2012. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2011 roku. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Olsztyn.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	99.99				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Narieński	*	99.99

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
Adres:	Polska Dworcowa 60 10-437 Olsztyn
Adres e-mail:	sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280038

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--